18/10/2020

Ανάδειξη των πέτρινων γεφυριών στη Ροδόπη

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Τα πέτρινα τοξωτά γεφύρια που βρίσκονται διάσπαρτα κατά μήκος της οροσειράς της Ροδόπης έχουν κι αυτά τη δική τους ξεχωριστή ιστορία μέσα στις κοινωνίες των ανθρώπων. Και μπορεί να είναι μικρά σε μέγεθος και στην πλειοψηφία τους άγνωστα, σε αντίθεση με τα φημισμένα μεγάλα γεφύρια της Ηπείρου και της δυτικής Μακεδονίας, ωστόσο συνεχίζουν να αποτελούν αξιόλογα δείγματα λαϊκής αρχιτεκτονικής, μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου και να είναι σημαντικά ιστορικά τεκμήρια.

Αναγνωρίζοντας αυτή την σημαντική παράμετρο ο Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης (Φ.Δ.Ο.Ρ.) ξεκίνησε πριν μερικά χρόνια μια συστηματική προσπάθεια καταγραφής τους και όπως εξήγησε μιλώντας στο ΑΠΕ – ΜΠΕ ο πρόεδρος του Φορέα Σταύρος Κεχαγιόγλου «κάποια ήταν ήδη γνωστά, κάποια άλλα όμως έπρεπε να τα ανακαλύψουμε στηριζόμενοι σε μαρτυρίες κάτοικων των οικισμών καθώς είτε ήταν μικρά είτε δε γνωρίζαμε την ύπαρξη του. Συνολικά, μόνο στην περιφερειακή ενότητα Δράμας έχουν καταγραφεί περί τα 23 μικρά και μεγάλα πέτρινα τοξωτά γεφύρια».

Η πρωτοβουλία αυτή των ανθρώπων του Φ.Δ.Ο.Ρ βρήκε πρόσφατα έναν ακόμα υποστηρικτή, τον αντιπεριφερειάρχη Δράμας Γιώργο Παπαδόπουλο, ο οποίος προ ημερών ανακοίνωσε ότι οι δυο τοπικοί φορείς θα συνεργαστούν σε μια προσπάθεια συνολικής προστασίας, ανάδειξης και προβολής τεσσάρων πέτρινων τοξωτών γεφυριών στην ορεινή περιοχή του δήμου Παρανεστίου κοντά στους οικισμούς Διποτάμων και Τραχωνίου.

Στο πλαίσιο αυτή της συνεργασίας, πριν από λίγες μέρες, οι κύριοι Παπαδόπουλος και Κεχαγιόγλου συνοδευόμενοι από υπηρεσιακούς παράγοντες επισκέφτηκαν τη συγκεκριμένη περιοχή και είδαν από κοντά τα τέσσερα γεφύρια, ενώ συζήτησαν για τις απαιτούμενες δράσεις για τη προστασία, ανάδειξης και προβολή τους. Διατυπώθηκαν προτάσεις για δράσεις που περιλαμβάνουν την τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων, τη βελτίωση της πρόσβασης, τη δημιουργία ιστοσελίδας κ.ά.

Όπως επισημαίνει ο κ. Κεχαγιόγλου **«η επιλογή των τεσσάρων αυτών πέτρινων γεφυριών έγινε λόγω της γεωγραφικής συνάφειας που έχουν καθώς βρίσκονται κοντά, μεταξύ τους και κοντά στους καταρράκτες της Αγίας Βαρβάρας και είναι εύκολα προσβάσιμα στον κόσμο. Ξεκινάμε σταδιακά μια σημαντική προσπάθεια που ευελπιστούμε να συνεχιστεί ώστε να μας δοθεί η δυνατότητα να αναδείξουμε όσο περισσότερα πέτρινα γεφύρια μπορούμε και τα οποία βρίσκονται εντός του πάρκου της οροσειράς της Ροδόπης»**

«Τα πέτρινα αυτά γεφύρια», λέει ο κ. Κεχαγιόγλου, «αποτελούν καταγραφείς της ιστορίας μας και μπορεί κάποια να είναι παρατημένα, αλλά σε ορισμένες περιοχές όπως στα ορεινά πομακοχώρια της Ξάνθης ακόμα χρησιμοποιούνται από τους ανθρώπους εκεί, είναι καλοδιατηρημένα καθώς συνεχίζουν να εξυπηρετούν ανάγκες της τοπικής κοινωνίας. Είναι σημαντικό λοιπόν πέρα από όλα τα άλλα να ερευνήσουμε και τις ιστορίες που έχουν αυτά, πότε κατασκευάστηκαν και ποιες ανάγκες κάλυψαν. Θα έλεγε κανείς ότι αποτελούν μια «χρονομηχανή» που σε ταξιδεύει πίσω στο χρόνο και σου αποκαλύπτει πτυχές της καθημερινής ζωής, τόσο των εμπειροτεχνών μαστόρων που τα έχτισαν, όσο και του πλήθους των ανθρώπων που τα χρησιμοποιούσαν για αιώνες».

Τα πέτρινα τοξωτά γεφύρια έχουν χαρακτηριστεί από τους ειδικευμένους επιστήμονες ως μια από τις μεγαλύτερες ανακαλύψεις της αρχιτεκτονικής. Αποτελούν τον πρώτο μεγάλο σταθμό στην εξελικτική πορεία της παγκόσμιας γεφυροποιίας. Συνήθως, είναι χτισμένα σε μια ιδιαίτερη, αλλά και σε πολλές περιπτώσεις δυσπρόσιτη θέση. Βρίσκονται σε κομβικά σημεία και συχνά, πάνω στη

χάραξη αρχαίων και μεταγενέστερων δρόμων και άλλων υπερτοπικών διαδρομών.

Είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την τοπική και την εθνική ιστορία. Επίσης, είναι ιδιαίτερα σημαντικά επιτεύγματα και συγχρόνως αντιπροσωπευτικά δείγματα της Ελληνικής λαϊκής αρχιτεκτονικής, αφού τα περισσότερα απ’ αυτά είναι έργα ανώνυμων και ασπούδαστων μαστόρων. Αποτελούν πηγή λαογραφικού υλικού, που περιλαμβάνει δημοτικά τραγούδια, θρύλους, παροιμίες, έθιμα, δοξασίες κ.ά.

πηγή: ΑΜΠΕ